

ВИДАТНІ БІЛОЦЕРКІВЦІ

Вісник «Білоцерківці» започатковує серію публікацій про видатних людей, які народилися, жили або працювали в Білій Церкві. Сьогодні ці імена можна побачити на вивісках із назвами вулиць. Але хто ці люди, у якій сфері професійної діяльності вони проявили себе, - більшість наших співвітчизників не знає. Тож знайомтеся.

Бенціон Мойсейович ВУЛ — радянський фізик, фахівець у галузі фізики діелектриків, напівпровідників і квантової електроніки.

Народився 22 травня 1903 року в місті Біла Церква, у робітничій сім'ї. Батько був ковалем, колісником, мав невелику майстерню. У Білій Церкві майбутній учений закінчив двокласну єврейську школу, потім навчався у вищому початковому

училищі Білоцерківської гімназії.

У 1920 році гімназист Вул добровольцем пішов у Червону Армію. Воював у Першій кінній армії. Після повернення до Білої Церкви був обраний секретарем міської організації комсомолу і на цій роботі залишався кілька місяців.

У 1921 році Київським губкомом комсомолу був мобілізований у Київський політехнічний інститут, де його зарахували на електротехнічний факультет. Навчання поєднував із комсомольською роботою, а в 1922 р. вступив до ВКП (б)/ КПРС.

Виконана ним дипломна робота являла собою проект теплової електростанції для майбутнього Дніпрогесу. Ще під час роботи над дипломом був зарахований до аспірантури електротехнічного факультету Київського політехнічного інституту. У січні 1928 року закінчив інститут і був залишений аспірантом на кафедрі електротехніки. Аспірантуру закінчив у кінці 1929 року, захистивши дисертацію публічно.

З 1932 році працював у Фізичному інституті АН СРСР. Академік Академії наук СРСР (1972, член-кореспондент з 1939 року). Зіграв провідну роль у розробці перших вітчизняних напівпровідникових діодів, транзисторів,

сонячних батарей і напівпровідникових лазерів. Спільно з М. Басовим і Ю. Поповим запропонував ідею створення напівпровідникових лазерів, ексімерних лазерів, порушуваних електронним пучком.

Жив у місті Москві. До останнього дня свого життя продовжував наукову роботу.

Б.М. Вул відзначився багатьма найвищими нагородами, а в 1969р. удостоєний звання Героя Соціалістичної праці.

Сьогодні ім'я вченого-земляка академіка Вула носить одна з вулиць нашого міста на Піщаному масиві. У краєзнавчому музеї зберігаються деякі особисті речі видатного фізика.

Юрій Володимирович ЛИННИК народився 21 січня 1915 року в м. Біла Церква в сім'ї вчителя фізики, пізніше професора та академіка АН СРСР В.П. Линника.

Дуже рано в Юрія проявився талант математика. Він закінчив

Ленінградський державний університет у 1938 році.

Першу наукову роботу надрукував у рік закінчення університету в журналі «Известия АН СРСР». Через два роки після закінчення університету захистив докторську дисертацію, став доктором фізико-математичних наук у 25 років. У 1943 р. молодому доктору було присвоєно звання професора. А 1947 р за досить оригінальні праці в галузі теорії чисел Линнику присвоюють почесне звання лауреата Державної премії. У 1953 році Юрій Володимирович обирається членом-кореспондентом Академії наук СРСР.

Із 1940р. і до кінця життя (з перервою на період призову до військової служби) Линник працював у Ленінградському відділенні Математичного інституту ім. В. А. Стеклова АН СРСР.

Линник Ю.В. присвятив своє життя математиці, працюючи в напрямках, які є традиційними для Петербурзької математичної школи – теорія чисел, теорія вірогідності та математична статистика – і своєю працею він примножив її славу.

Доброю пам'яттю про Юрія Володимировича є наукова школа, заснована ним у відповідності з принципами інтеграції науки та освіти одночасно в науковому інституті та університеті. Зараз ця школа входить до числа провідних наукових шкіл Російської Федерації, забезпечуючи розвиток напрямків математики, яким її засновник присвятив все своє життя.

Ю.В. Линник – лауреат Державної та Ленінської премій. Нагороджений орденом Леніна, орденом «Знак Шани», медалями.

Цих чудових людей уже давно немає на світі, але їхні добрі справи живуть і нині, ставши надбанням не лише української чи російської, але й світової науки, вони служать справі прогресу людства.

АКАДЕМІК РЕКОМЕНДУЄ

Олександр Моця на Замковій горі

Історик і археолог, член-кореспондент Національної академії наук (2003), доктор історичних наук (1991), професор (1997), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2002), завідувач відділу давньоруської та середньо-

вічної археології Інституту археології НАН України (з 1999) Олександр Петрович Моця 10 жовтня відвідав Білу Церкву, аби детально познайомитися із результатами проведення розкопок на Замковій горі.

- Що являв собою тодішній Юр'їв?

- почав здалеку свою розповідь учений, відповідаючи на запитання щодо характеру знахідок. - Це один із головних центрів оборонної лінії Київської Русі, де до того ж була єпископія. Тобто це і релігійний, і військовий, і політичний, і громадський, і світський осередок.

Юр'їв був одним із важливих міст на ряду із Каневом, Корсунем, на території яких закручувалися відносини з Великим половецьким степом (як відомо, за Россю і починався половецький степ) не тільки по відношенню до київської землі, а взагалі до південної Русі.

Ті знахідки, які виявили під час нинішніх розкопок, підтверджують задокументовану в літописних джерелах дату заснування Білої Церкви (1032 рік), а також чітко вказують на те, що саме Замкова гора була дитинцем тодішнього Юр'єва.

Тепер ми можемо точно сказати, що пам'ятник Ярославу Мудрому саме на Замковій горі є не просто символічним об'єктом, даниною шани великому князю, а дійсно відображає історичну ситуацію, деякі події якої навіть не зафіксовані в літописах.

Крім того, розкопки цього року підтвердили, що перший православний храм знаходився в межах тих укріплень, які були зведені Ярославом. У цьому відношенні все органічно співпадає: у ті часи церква відігравала значно більшу роль, ніж тепер, адже вся ідеологія середньовіччя йшла через церкву. Так само було й на Русі. До речі, католицизм і православ'я розділилися між собою у рік смерті Ярослава Мудрого (1054 р.), тобто, як бачимо, Ярослав будував тоді ще білокам'яний храм єдиної християнської церкви. Отож ми є свідками поєднання історичної символіки й об'єктивної реальності тих часів.

Олександр Моця, підбиваючи підсумки роботи археологічної експедиції, запропонував підготувати звернення Інституту археології до Міністерства культури з пропозицією зробити в Білій Церкві на Замковій горі туристичний комплекс, який включатиме відбудовану фортецю, храм, музеєфікацію залишків давньоруської церкви, пам'ятник Ярославу Мудрому, краєзнавчий музей та Будинок органної та камерної музики.

Ми сподіваємося, що своє слово з цього приводу скажуть і білоцерківці, врахувавши досвід багатьох туристичних міст України і світу.